

Від Распопова Віктора Алексеевича,

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ.

Прошу дати тлумачення першого речення ч.3 статті 63 (в редакції Закону України від 16 грудня 2004 року N 2255-IV) Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" (далі Закон N 2262-XII).

Необхідність тлумачення зумовлена тим, що в доданих до Звернення копіях рішень Вищого адміністративного суду України по одній нормі права ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII, судді по різному застосовують ч.3 преамбули до цього закону та перше речення ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII.

Згідно абзацу 3 вступної частини до Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII: "Держава гарантує гідне пенсійне забезпечення осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, шляхом встановлення їм пенсій не нижче прожиткового мінімуму, визначеного законом, перерахунок призначених пенсій у зв'язку із збільшенням рівня грошового забезпечення, надання передбачених законодавством державних соціальних гарантій, вжиття на державному рівні заходів, спрямованих на їх соціальний захист."

Тобто, Держава гарантує для осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, перерахунок призначених пенсій, у зв'язку із збільшенням рівня грошового забезпечення.

Отже, перерахунок призначених пенсій залежить від збільшення рівня грошового забезпечення військовослужбовців.

Згідно із першим реченням ч.3 ст.63 (в редакції Закону України від 16 грудня 2004 року N 2255-IV) Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII: "Усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством."

Згідно із ст.9 пункт 4 абзац 1 Закону "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" від 20 грудня 1991 року N 2011-XII, "Грошове забезпечення виплачується у розмірах, що встановлюються Кабінетом Міністрів України."

Згідно із ст.9 пункт 2 цього Закону "До складу грошового забезпечення входять: посадовий оклад, оклад за військовим званням; щомісячні додаткові види грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премія); одноразові додаткові види грошового забезпечення."

Як вбачається, ПРЕМІЯ Є ЩОМІСЯЧНИМ додатковим видом грошового забезпечення.

В редакції Закону України від 4 лютого 1994 року N 3946-XII частина 3 ст.63 мала конкретний однозначний смисл

"Призначені військовослужбовцям, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та членам їх сімей пенсії перераховуються з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ".

У існуючому тексті цієї частини Закону N 2262-XII введено декілька нових понять ("Усі", "зміною", "хоча б одного", "відповідних категорій", "нових щомісячних ... премій", "встановлених законодавством"), але відсутня їхня конкретизація і не надано меж застосування цих понять.

Це призводить до того, що різні колеги суддів Вищого адміністративного суду України де факто дають різне тлумачення першому реченню ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-XII і на підставі цих тлумачень приймають різні рішення.

Згідно із граматичним, мовним та змістовим аналізом першого речення ч.3 ст.63 Закону України №2262-12, право на перерахунок пенсії:

1) не передбачає необхідність рішення суб'єкта владних повноважень на зміну розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення;

2) встановлено саме для усіх пенсій, в тому числі призначених до 2008 року, з урахуванням зміни розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення після 2008 року; тобто це право не залежить від дати призначення (перерахунку) пенсії;

3) не залежить від того, що військовослужбовці, які бездоганно служили, не отримували змінений розмір виду грошового забезпечення до дати призначення пенсії;

4) не залежить від того, який з видів грошового забезпечення змінено (посадовий оклад чи премія або інший вид грошового забезпечення); тобто, усі види грошового забезпечення мають однакове юридично рівноцінне значення для перерахунку пенсії в разі зміни їх розміру;

5) не залежить від тривалості дії зміненого розміру виду грошового забезпечення;

6) не залежить від кошторису МО України, оскільки з 01.01.2007 року пенсії військовослужбовцям призначаються та виплачуються органами Пенсійного Фонду України.

Отже, нормою права є право на перерахунок пенсії у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом.

Згідно Закону "Про кабінет Міністрів України" від 16 травня 2008 року N 279-VI (ст.1 п.2) **"Кабінет Міністрів України здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації. спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів."**

Постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 "Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу" у пункті 5 Кабінетом Міністрів України надано право Міністру оборони України **установлювати: посадові оклади військовослужбовцям, посади яких не передбачені цією постановою, та здійснювати преміювання військовослужбовців у розмірі не менш як 10 відсотків посадових окладів.** Відповідно до цієї постанови Міністром оборони України видано наказ №576 від 05.11.2010 року (копія у додатку 4) про те, що премії особам офіцерського складу категорії **"іншим військовослужбовцям"** збільшено до рівня 55% посадового окладу (наказ діє з 01.11.2010 року) і наказ Міністра оборони України № 355 від 25.06.2011 року (копія у додатку 5), що розмір премії категоріям **"іншим військовослужбовцям"** збільшено до рівня 90% посадового окладу.

Тобто, грошове забезпечення відповідній категорії ("іншим військовослужбовцям") збільшено саме Кабінетом Міністрів України згідно із ст.1 п.2 Закону "Про кабінет Міністрів України" від 16 травня 2008 року N 279-VI, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 через накази Міністра оборони України №576 від 05.11.2010 та №355 від 25.06.2011 року при координації та контролі виплати цього збільшення з боку Кабінету Міністрів України. На протязі 2011 + 2015 років Кабмін **безпосередньо або **через** накази Мініборони "Про бюджетну політику Мініборони" **не зменшував** розмір премії.**

Згідно із статтею 9 пункт 4 абзац 2 Закону України від 20 грудня 1991 року N 2011-XII **"Порядок виплати грошового забезпечення визначається Міністром оборони України ..."**

Для визначення порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям згідно із Законом України від 20 грудня 1991 року N 2011-XII та пунктом 5 Постанови Кабінету Міністрів України №1294 від 7 листопада 2007 року Міністром оборони України видано "Інструкція про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам" (далі ІНСТРУКЦІЯ), затверджено Наказом Міністра оборони України 11.06.2008 N 260 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 липня 2008 р. за N 638/15329 з урахуванням змін, затверджених наказом міністра оборони України № 686 від 23 грудня 2010 року Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 січня 2011 р. за N 103/18841.

Пунктом 31.4 ІНСТРУКЦІЇ визначено, що **"Виплати премії військовослужбовцям здійснюється щомісяця за попередній місяць під час виплати грошового забезпечення за поточний місяць на підставі наказу командира військової частини (командирам військових частин - наказу вищих командирів /начальників/), який видається до 5 числа місяця, наступного за місяцем преміювання."**

Тобто, призначення та виплата премії кожному військовослужбовцю має щомісячний та індивідуальний характер.

Згідно із Пунктом 31.5 цієї ІНСТРУКЦІЇ командир військової частини має право позбавляти військовослужбовців премії повністю або частково **тільки** за порушення, перелік яких надано у пункті 31.5 ІНСТРУКЦІЇ. Тобто, командир військової частини не має право позбавляти військовослужбовців премії повністю або частково, якщо у військовослужбовців не було порушень, перелік яких надано у пункті 31.5 ІНСТРУКЦІЇ.

"Іншим військовослужбовцям", які бездоганно служать, згідно із наказом командира військової частини, призначення і виплата премії у повному обсязі у розмірі 90% посадового окладу має індивідуальний та щомісячний характер.

Згідно із ст.5 Закону України "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист" від 24 березня 1998 року N 203/98-ВР "Ветеранами військової служби ... визнаються громадяни України: 1) які бездоганно прослужили на військовій службі, ... 25 і більше років у календарному або 30 та більше років у пільговому обчисленні (з яких не менше 20 років становить вислуга у календарному обчисленні) і звільнені в запас або у відставку відповідно до законодавства України або колишнього Союзу РСР чи держав СНД;"

статус ветерана військової служби, оскільки бездоганно служив, тобто, не мав порушень згідно із ст.31.5 ІНСТРУКЦІЇ. Копі посвідчення у додатку 6.

Такий характер виплати премії, якій в індивідуальному порядку для кожного військовослужбовця раз у раз відбувається, здійснюється, проводиться систематично, рівномірно, через певні проміжки часу (щомісяця), згідно із "Великим тлумачним словником сучасної української мови" може бути названим РЕГУЛЯРНИЙ або ПОСТІЙНИЙ. Копії тлумачення словам "РЕГУЛЯРНИЙ" та "ПОСТІЙНИЙ" надано у додатках 9 + 11.

Крім того, згідно із ст.9 пункт 2 Закону України від 20 грудня 1991 року N 2011-ХІІ ПРЕМІЯ Є ЩОМІСЯЧНИМ додатковим видом грошового забезпечення.

Отже, для військовослужбовців, які бездоганно служать, виплата премії в складі грошового забезпечення в повному обсязі в розмірі 90% посадового окладу має індивідуальний щомісячний (постійний, регулярний) характер.

Як доказ того, що військові пенсіонери отримують в складі грошового забезпечення премію у розмірі 90% посадового окладу, надаю довідку про перерахунок пенсії

(копія - у додатку 7), а в розмірі 55% мінімальної пенсії за віком – у додатку 8

Вищий адміністративний суд України, без аналізу норм права першого речення ч.3 ст.63 Закону України №2262-12, по різному застосовує перше речення ч.3 статті 63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ та ч.3 преамбули до Закону №2262-ХІІ.

Ухвалою вищого адміністративного суду України від 12 грудня 2012 року по справі К/9991/47161/12 (копія у додатку 1) колегія суддів відмовила у перерахунку пенсії згідно із ч.3 ст.63 Закону України № 2262-ХІІ і вирішила, що збільшений розмір премії "не може бути підставою для проведення перерахунку пенсії, за винятком тих випадків, коли новий розмір премій встановлюється рішеннями Кабінету Міністрів України". що "накази Міністра оборони України від 22 липня 2010 року № 380, від 5 листопада 2010 року №576 та від 28 січня 2011 року № 50, якими встановлювались конкретні розміри премій військовослужбовців, не можуть бути підставою для перерахунку пенсії."

Ухвалою Вищого адміністративного суду України від 15 жовтня 2015 р. по справі №К/800/2784/14 (копія у додатку 2) скасовано Постанову Київського апеляційного адміністративного суду від 14 листопада 2013 року, якою було визнано право на перерахунок пенсії згідно із ч.3 статті 63 Закону України № 2262-ХІІ з урахуванням премії, збільшеної наказом Міністра оборони №355 від 25.06.2011 року до 90% посадового окладу.

Своє рішення суд обґрунтовує тим, що на час розгляду вказаної справи Кабінетом Міністрів України не приймалось рішення про збільшення розміру премій до 90% посадового окладу і встановлені наказом Міністра оборони №355 від 25.06.2011 року премії "мають тимчасовий характер". Хоча, жодного аналізу виплати премії військовослужбовцям судді не проводили.

Де факто судді дають тлумачення, що не є "законодавством" накази Міноборони від 5 листопада 2010 року №576, від 28 січня 2011 року № 50 та №355 від 25.06.2011 року і що премії мають тимчасовий характер. При цьому, суди не звертають увагу на те, що згідно із ЗАКОНОДАВСТВОМ (п.2 ст.1 Закону "Про Кабінет Міністрів України") грошове забезпечення військовослужбовцям збільшено саме Кабінетом Міністрів України відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2007 р. № 1294 через накази Міністра оборони України №576 від 05.11.2010 та №355 від 25.06.2011 року при контролі з боку Кабінету Міністрів України виплати Міністерством оборони України збільшеного розміру премії відповідним категоріям військовослужбовців.

В той же час, Ухвалою Вишого адміністративного суду України від 24 січня 2013 р. по справі №К/9991/55523/11 (номер судової справи 2а-317/11) прийняте рішення: "Постанову Донецького апеляційного адміністративного суду від 3 серпня 2011 року скасувати, постанову Станично-Луганського районного суду Луганської області від 1 червня 2011 року залишити в силі." Рішення набрало законну силу 24 січня 2013 року, як це вбачається з Єдиного Державного Реєстру Судових Рішень (номер ЄДРСР 29120645).

Тобто, задоволено позовну заяву позивача на перерахунок пенсії згідно із ч.3 ст.63 Закону України №2262-ХІІ з урахуванням підвищення Кабінетом Міністрів України, згідно із п.2 ст.1 Закону "Про Кабінет Міністрів України", премії в розмірі з 10% посадового окладу до 55% посадового окладу відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №1294 від 07.11.2007 року через наказ Міністерства оборони України №576 від 05.11.2010 року.

Таке рішення ця колегія суддів обґрунтовує наступним чином. "Однак, відмову в перерахунку пенсії Головне управління Пенсійного фонду України в Луганській області мотивує відсутністю саме постанови Кабінету Міністрів України про проведення вказаного підвищення, а накази Міністра оборони України не являються підставою для проведення перерахунку пенсії.

Разом з тим, наведені підстави відмови в проведенні перерахунку пенсії позивачу не відповідають виченаведеними законодавчим нормам, оскільки підставою для проведення перерахунку пенсії є фактична зміна хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, що фактично мало місце."

Таким чином, очевидно, що в одних випадках для визнання права на перерахунок пенсії Вищий адміністративний суд України вважає, що "підставою для проведення перерахунку пенсії є фактична зміна хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців" і суд не застосовує для обмеження права на перерахунок пенсії тривалість дії зміненого розміру хоча б одного виду грошового забезпечення чи необхідність рішення Кабінету Міністрів України про зміну розміру хоча б одного виду грошового забезпечення.

А в інших випадках, приймає абсолютно протилежні рішення про відсутність підстав для перерахунку пенсій, на підставі того, що Кабінетом Міністрів України не приймалось рішення про збільшення розміру премій до 55% посадового окладу, що встановлено наказами Міністра оборони України від 5 листопада 2010 року №576 і від 28 січня 2011 року № 50, та про збільшення премії до 90% посадового окладу, що встановлено наказом Міністра оборони України № 355 від 25.06.2011 року, і що премії мають тимчасовий характер.

Хоча, згідно із ст.9 пункт 2 Закону України від 20 грудня 1991 року N 2011-ХІІ премія є ЩОМІСЯЧНИМ додатковим видом грошового забезпечення.

Тобто, колегії суддів у рішеннях від 12 грудня 2012 року по справі К/9991/47161/12 та від 15 жовтня 2015 р. по справі №К/800/2784/14 вважають, що законодавством про збільшення розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення, яке може бути враховано для перерахунку пенсії, може бути лише Постанова Кабінету Міністрів України про таке збільшення.

Конституційний Суду України в Рішенні № 12-рп/98 від 9 липня 1998 року обмежує тлумачення терміну "законодавство" його вживанням у частині третій статті 21 Кодексу законів про працю України. Таким чином, Конституційний Суду України не надавав тлумачення терміну "законодавство" для інших суспільно – правових відношень.

Фактично, різні колегії Суддів Вишого адміністративного суду України, всупереч ч.2 статті 147 та п.2 статті 150 Конституції України, дають різне тлумачення першому реченню ч.3 ст.63 Закону України №2262-ХІІ в наслідок того, що у Законі №2262-ХІІ не надано визначення основних понять: "Усі", "зміною", "хоча б одного", "відповідних категорій", "нових щомісячних ... премій", "встановлених законодавством". Не чітка визначеність понять та термінів першого речення ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ призводить до неоднакового застосування судами законів України.

Наявне неоднозначне застосування судами понять та термінів першого речення ч.3 ст.63 Закону України від 9 квітня 1992 року N 2262-ХІІ, на підставі їх різного тлумачення судьями Вишого адміністративного суду України, призводить до порушення гарантії держави та мого конституційного права мати рівні з іншими громадянами права і бути рівним з ними перед законом, які гарантовані ч. 1 ст. 24 Конституції України та ч.3-преамбули Закону України від 9 квітня 1992

Отже, Є НЕЗРОЗУМЛИМ:

1) Чи "Усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом"?

2) Чи встановлює перше речення ч.3 ст.63 (в редакції Закону України від 16 грудня 2004 року № 2255-IV) Закону України від 9 квітня 1992 року № 2262-XII критерії, за ознаками яких військові пенсіонери набувають або втрачають право на перерахунок пенсії "у зв'язку зі зміною розміру хоча б одного з видів грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах, встановлених законодавством"?

Керуючись ч.2 статті 147, п. 2 ст. 150 Конституції України, п. 4 ст. 13, ст. 42, 43, 94 Закону України "Про Конституційний Суд України"

ПРОШУ,

з урахуванням того, що "Держава гарантує ... перерахунок призначених пенсій у зв'язку із збільшенням рівня грошового забезпечення", дати тлумачення першому реченню ч.3 ст.63 (в редакції Закону України від 16 грудня 2004 року № 2255-IV) Закону України від 9 квітня 1992 року № 2262-XII "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб" з точки зору гарантування верховенства права на основі розуміння у повному обсязі смислу і духу норм закону, їх глибокої конкретизації, мовної та смислової чіткості й однозначності таких, з цього речення, окремих нормативно-правових визначень, термінів і понять:

- "Усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку",
 - "у зв'язку зі зміною розміру",
 - "хоча б одного з видів грошового забезпечення",
 - "відповідних категорій військовослужбовців",
 - "у зв'язку із введенням для зазначених категорій осіб нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій",
 - "у розмірах, встановлених законодавством".
- щодо набування та втрачання права на перерахунок пенсії в мовному, смислового й логічному взаємозв'язку цих нормативно – правових визначень, термінів і понять в складі цього першого речення.

Засідання Суду прошу провести за моєю участю.

Додатки:

1. Копія Ухвали вищого адміністративного суду України від "12" грудня 2012 року по справі №К/9991/47161/12.	2 арк.
2. Копія Ухвали Вищого адміністративного суду України від "15" жовтня 2015 р. по справі №К/800/2784/14.	2 арк.
3. Копія Ухвали Вищого адміністративного суду України від "24" січня 2013 р. по справі № К/9991/55523/11, яке набрало законну силу 24 січня 2013 року, як це вбачається з Єдиного Державного Реєстру Судових Рішень (номер ЄДРСР 29120645), і Верховним судом не скасовано.	2 арк.
4. Копія наказу Міністра оборони України №576 від 05.11.2010 року.	1 арк.
5. Копія наказу Міністра оборони України №355 від 25.06.2011 року.	1 арк.
6. Копії посвідчення ветерана військової служби.	1 арк.
7. Копія довідки про перерахунок пенсії	1 арк.
8. Копія Розрахунок пенсії	1 арк.
9. Копія титульної сторінці "Великого тлумачного словника сучасної української мови".	1 арк.
10. Копія сторінці 1021 "Великого тлумачного словника сучасної української мови".	1 арк.
11. Копія сторінці 898 "Великого тлумачного словника сучасної української мови".	1 арк.
12. Копія Конституційного звернення з додатками.	2 прим.

Позивач,

Л.О.Ф. Іванів

В.А. Распопов.